

Odgovorni i bezbjedni

Iako je zadatak Policije da služi i štiti nijesu rijetke situacije kada dolazi do otežane komunikacije na relaciji policajac – građanin i obratno. Ovo je uglavnom posljedica nepoznavanja propisa, nadležnosti i načina obavljanja određenih policijskih poslova. U određenom broju slučajeva dešava se pogrešno tumačenje i primjena ovlašćenja u obavljanju istih.

Na osnovu analize prispjelih pritužbi građana na rad i zloupotrebu položaja policijskih službenika ustanovili smo da se najveći broj njih odnosi na djelokrug rada sektora opšte nadležnosti (javni red i mir i bezbjednost dramskog saobraćaja) i djelokrug rada granične policije.

Određen broj negativnih zapažanja građana odnosi se na djelokrug rada prevencije i rada policije u zajednici.

Ova brošura ima za cilj da informiše građane/ke o pojedinim pravilima proisteklih iz zakonske regulative, a sa kojima se najčešće susreću. Fokus je stavljen na propisana ovlašćenja pripadnika policije. Sa druge strane, građani se mogu upoznati sa svojim pravima, odgovornostima i obavezama u svakodnevnim situacijama i komunikaciji sa policijom.

U vršenju policijskih poslova policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća. Međusobni razgovor treba da bude kulturni uz puno uvažavanje integriteta građanina i poštovanje Kodeksa policijske etike.

Policijski službenik je dužan i kada nije na dužnosti, da samoinicijativno pruža pomoć svakom licu koje se nalazi u opasnosti, sprječava ili suzbija radnje koje mogu da naruše javni red i mir ili da ugroze život, integritet i imovinu zajednice i ustavom utvrđeni poredak.

Policijski službenik vrši policijske poslove politički neutralno. On ne smije djelovati za ili protiv neke političke stranke, prisustvovati političkom skupu ili učestvovati u sličnim aktivnostima.

Policijski službenik je dužan da se građaninu prema kome primjenjuje policijsko ovlašćenje predstavi pokazivanjem službene značke ili službene legitimacije.

Građanin je dužan da saraduje i komunicira sa policijskim službenikom na jasan i kulturni način uvažavajući i njegov i svoj lični integritet. Na ovaj način građanin već daje svoj doprinos opštoj bezbjednosti i javnom redu i miru.

Svaki punoljetan građanin je dužan posjedovati lične isprave i pokazati ih na zahtjev policijskog službenika.

Ukoliko policijski službenik obavlja poslove u civilnom odijelu, dužan je da se, prije početka primjene policijskog ovlašćenja, predstavi pokazivanjem službene značke i službene legitimacije.

Građanin može i od službenika u uniformi zahtijevati pokazivanje službene značke i službene legitimacije u slučaju da mu se on obrati u početku primjene ovlašćenja.

Kontrola učesnika u saobraćaju

Saobraćajna policija osmatra ponašanje učesnika u saobraćaju sa preglednog mjesta raskršnice ili drugog preglednog mjesta, iz patrolnog vozila ili helikoptera. Policijski službenik, davanjem propisanog znaka, može narediti vozaču da na određenom mjestu zaustavi vozilo radi vršenja odgovarajućih provjera. Tom prilikom se vozilo, po mogućnosti zaustavlja van kolovoza ili što bliže desnoj ivici kolovoza u pravcu kretanja vozila, a da se zaustavljanjem ne ometaju drugi učesnici u saobraćaju i ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Kontrola se može vršiti i u slučaju kada je vozač zaustavio vozilo (na benzinskoj pumpi, trajektu i sl.)

Policijski službenik ima pravo da zatraži ličnu ispravu (ličnu kartu), ispravu za upravljanjem vozilom (vozačku dozvolu) i ispravu o vozilu (saobraćajnu dozvolu).

Kontrola brzine kretanja vozila se vrši radarom ili uvidom u tahograf.

Učesnik u saobraćaju je dužan da se ponaša na način kojim neće ometati, ugroziti ili povrijediti druge učesnike, kao i da preduzme sve potrebne mjere radi izbjegavanja opasnih situacija nastalih nepropisnim ponašanjem drugih učesnika u saobraćaju.

Ukoliko učesnik u saobraćaju (vozač) procijeni da je zaustavljen na način i na mjestu na kojem ugrožava svoju i/ili bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju može na to upozoriti lice koje ga je zaustavilo. Ukoliko se policajac ogлуši o upozorenje, a radi se o slučaju ozbiljnog narušavanja bezbjednosti, vozač može premjestiti svoje vozilo do najbližeg bezbjednog mjesta na kojem će se nastaviti procedura.

Svaki učesnik u saobraćaju dužan je da, na zahtjev policijskog službenika, pokaže odgovarajuća dokumenta kojima dokazuje svoj identitet, kao i pravo i sposobnost za učešće u saobraćaju. Takođe je dužan da postupa u skladu sa narednjima i instrukcijama policijskih službenika.

Vozač motornog vozila nije dužan da napušta svoje vozilo i prilazi službenom vozilu kako bi dao podatke za zapisnik o učinjenom prekršaju.

Prilikom testiranja na alkohol vozač motornog vozila može zahtijevati promjenu i postavljanje nekorišćenog usnika (uloška na vrhu aparata).

Odgovoran građanin je bezbjedan građanin – Svako nepoštovanje saobraćajnih propisa može prouzrokovati nesreće sa tragičnim posljedicama. Ukoliko primjetite bilo koju radnju ili lice koje svojim učešćem u saobraćaju može ugroziti bezbjednost imovine i drugih lica pozovite 122. Tom prilikom, poslije predstavljanja, saopštite o čemu se radi, mjesto, kao i detalje (na pr. marku, tip, boju i registararske oznake vozila).

Održavanje javnog reda i mira

Pozornik je policajac koji održava javni red i mir na određenom području i preventivno utiče na održavanje istog. Tokom dužnosti pozornici najčešće obilaze određeni dio grada ili kvarta: javna mjesta na kojima se okuplja veći broj ljudi (željezničke i autobuske stanice, luke, pristaništa, aerodromi, tržnice, trgovi i sl.)

Policijski službenik upozorava građane da su dužni da poštuju javni red i mir i da otklanjaju uzroke koji pogoduju narušavanju javnog reda i mira.

U slučaju organizovanih javnih okupljanja o javnom redu i miru se stara organizator.

Policijski službenik može narediti da se izvršioци, organizatori i podstrekači prekršaja protiv javnog reda i mira privedu nadležnoj organizacionoj jedinici policije.

Policijska ovlašćenja prema maloljetniku primjenjuje policijski službenik koji ima posebna znanja iz oblasti prava djeteta i o pravilima postupanja sa maloljetnim učiniocima krivičnih djela i maloljetnim licima kao učesnicima u krivičnom postupku.

Građanin ima pravo da podnese pritužbu na rad policije kad smatra da je policijski službenik u vršenju policijskih poslova povrijedio neko njegovo pravo ili nanio mu štetu, najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je šteta nastala.

Ukoliko podnosilac pritužbe nije zadovoljan odgovorom može se obratiti Ministarstvu unutrašnjih poslova, u roku od 15 dana od dana prijema odgovora.

Lice koje smatra da su mu vršenjem policijskih poslova povrijeđene slobode i prava ili mu je nanijeta šteta ima pravo na sudsku zaštitu i naknadu štete.

Ukoliko primjeti bilo kakav postupak koji nije u skladu sa Ustavom, zakonima ili Kodeksom policijske etike (ugrožavanje ljudskih prava i sloboda, pokušaj koruptivnih radnji, traženje privilegija ili drugih pogodnosti za sebe ili druge) dužan je upozoriti policijskog službenika i izvijestiti operativno komunikacioni centar na brojeve 19821 ili 067 449 000. Sve prijave službeno se zavode i šalju nadležnim.

Granična policija

Osnovna granična kontrola vrši se nad crnogorskim državljanima, strancima i licima sa diplomatskim i službenim putnim ispravama. Ona obuhvata utvrđivanje identiteta lica i provjeru ispravnosti i važenja isprava propisanih za prelazak državne granice.

Detaljna granična kontrola vrši se nad licima za koje postoje osnovi sumnje da predstavljaju opasnost za javni red i mir, bezbjednost ili zdravlje.

Poslovi granične provjere obuhvataju provjeru lica, stvari i saobraćajnog sredstva.

Lice koje upravlja saobraćajnim sredstvom ili lice čije se stvari provjeravaju prisustvuje pregledu, odnosno pretresu.

Lice koje namjerava da pređe ili je već prešlo državnu granicu, dužno je da stavi na uvid isprave propisane za prelazak državne granice, da se podvrgne graničnoj provjeri i da ne napušta područje graničnog prelaza dok se ne izvrši provjera. Takođe je dužno da na zahtjev policijskog službenika pruži sva dodatna objašnjenja u vezi podataka i dokumentacije, kao i da postupa po njegovim upozorenjima i naredenjima.

Dokumenta sa kojima državljani mogu prelaziti granicu na graničnim prelazima su: pasoš, lična karta i putni list.

Lica mlađa od 18 godina uz gore pomenuta dokumenta moraju imati odobrenje/saglasnost roditelja ili staratelja ukoliko državnu granicu prelaze bez njihovog prisustva. Odobrenje /saglasnost mora biti ovjereno kod notara ili nadležnog suda.

Uprava policije vrši poslove koji se odnose na: zaštitu bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava; zaštitu imovine; sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja; pronalaženje i hvatanje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje pred nadležne organe; održavanje javnog reda i mira; obezbjeđivanje javnih skupova i drugih okupljanja građana; obezbjeđivanje određenih ličnosti i objekata; nadzor i kontrolu bezbjednosti u saobraćaju; nadzor i obezbjeđenje državne granice i vršenje granične kontrole; kontrolu kretanja i boravka stranaca; obezbjeđivanje uslova za nesmetan rad sudova, održavanje reda, zaštitu lica i imovine; kriminalistička vještačenja i istraživanja, kriminalističke i druge evidencije; međunarodnu policijsku saradnju; izradu analiza, elaborata, studija i praćenje određenih bezbjednosnih pitanja; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

Tekst brošure je izrađen u skladu sa: Zakonom o policiji, Kodeksom policijske etike, Pravilnikom o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlaštenja u obavljanju tih poslova.